

Οπτική και σωματική επαφή σε ατομικά ενσταβλισμένους μόσχους

Εικόνα: Fusi, IZSLER

Εισαγωγή

Η Οδηγία 2008/119/ΕΚ απαιτεί την ελεύθερη οπτική και σωματική επαφή μεταξύ των ατομικά ενσταβλισμένων μόσχων. Ανάλογα με τα δομικά χαρακτηριστικά των διαχωριστικών των κλωβών, οι μόσχοι μπορεί να βιώνουν διαφορετικά επίπεδα περιορισμού των επαφών (π.χ. η επαφή εξαρτάται από τη στάση του σώματος των μόσχων- μέρη του σώματος που μπορούν να έρθουν σε επαφή- δυνατότητα ταυτόχρονης οπτικής και σωματικής επαφής). Ωστόσο, οι περισσότερες από τις συμπεριφορές που περιγράφονται στο **Θεματικό Ενημερωτικό Δελτίο «Οπτική και σωματική επαφή σε ατομικά ενσταβλισμένους μόσχους»** και οι οποίες θεωρούνται σημαντικές για τη φυσιολογική ανάπτυξη (π.χ. λείξη, επίβαση, χτύπημα κεφαλής, τρέξιμο, κυνηγητό), δεν μπορούν να εκδηλωθούν από μόσχους ατομικά ενσταβλισμένους ή, έστω, σημαντικά περιορισμένους.

Νομικές απαιτήσεις

Οδηγία 2008/119/ΕΚ για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων.

„Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των μόσχων που κρατούνται περιορισμένοι για εκτροφή και πάχυνση.“

(Άρθρο 1)

„«μόσχος»: κάθε βοοειδές ηλικίας κάτω των έξι μηνών

(Άρθρο 2, Παράγραφος 1)

„Κανένας μόσχος δεν περιορίζεται σε ατομικό κλωβό μετά από την ηλικία των οκτώ εβδομάδων, εκτός εάν ένας κτηνίατρος πιστοποιήσει ότι, λόγω της υγείας ή της συμπεριφοράς του, απαιτείται να απομονωθεί με στόχο την παροχή θεραπευτικής αγωγής (...). Κάθε ατομικός κλωβός για τους μόσχους (εκτός των κλωβών στους οποίους απομονώνονται οι ασθενείς μόσχοι) δεν πρέπει να διαθέτει συμπαγείς τοίχους, αλλά διάτρητα τοιχώματα που να επιτρέπουν στους

μόσχους να βλέπουν και να ακουμπούν τους άλλους μόσχους“

(Άρθρο 3, Παράγραφος 1.α)

Μεθοδολογία

Οι ατομικοί κλωβοί ή οι κινητές καλύβες σταβλισμού μπορεί να περιορίζουν πλήρως ή μερικώς την οπτική και σωματική επαφή λόγω της παρουσίας και του σχεδιασμού των πρόσθιων, οπίσθιων και πλευρικών τοιχωμάτων.

Τα δομικά χαρακτηριστικά τους καθορίζουν τη δυνατότητα οπτικής επαφής και το μέγεθος της σωματικής προσπάθειας που απαιτείται για την επίτευξη της. Η σωματική επαφή εξαρτάται από τη θέση του γειτονικού μόσχου, επομένως κάθε μόσχος δεν έχει ποτέ πλήρη έλεγχο σχετικά με την απόκτηση της. Για την εκτίμηση της ποιότητας της οπτικής και σωματικής επαφής πρέπει να αξιολογείται το "επίπεδο περιορισμού" που επιβάλλεται σε κάθε τύπο σταβλισμού.

- Πέντε κατηγορίες ταξινόμησης των επιπέδων περιορισμού των οπτικών και σωματικών επαφών: Επίπεδο 1 – καθόλου, 2 – ελαφρύς, 3 – μέτριος, 4 – ισχυρός και 5 – πλήρης περιορισμός. Από άποψη ευζωίας, οι επαφές δεν πρέπει να περιορίζονται πέραν του επιπέδου 3 - μέτριος περιορισμός. Σε αυτό το επίπεδο, αναγνωρίζεται ότι το ζώο πρέπει να καταβάλει κάποια προσπάθεια για την επίτευξη επαφής, χωρίς να βιώνει περιορισμούς για τη στάση του σώματος, πόνο ή αγωνία.
- Επιπλέον, για να έρθει σε οπτική επαφή ένας μόσχος, πρέπει να είναι σε θέση να το πραγματοποιήσει σε μεγάλο βαθμό, ανεξάρτητα από τη θέση των άλλων μόσχων (δηλ. να έχει σχεδόν πλήρη έλεγχο και να βλέπει το μεγαλύτερο μέρος του(ων) παρακείμενου(ων) κλωβού(ων)) και για τη σωματική επαφή, οι μόσχοι να μπορούν να λείχουν ο ένας τον άλλο τμηματικά στην περιοχή της κεφαλής/τραχήλου/άλλα μέρη του σώματος.

Περιγραφή των επιπέδων περιορισμού της οπτικής επαφής

Επίπεδο περιορισμού της οπτικής επαφής	Παράδειγμα
1 – καθόλου Η οπτική επαφή μπορεί να πραγματοποιηθεί ανεξάρτητα από την αναζήτηση επαφής από γειτονικούς μόσχους. Π.χ. οπτική επαφή μέσω ενός διαχωριστικού τοιχώματος με συρμάτινο πλέγμα – ο μόσχος μπορεί να έχει πλήρη οπτική επαφή με τους άλλους μόσχους μέσω του συρμάτινου πλέγματος, ανεξάρτητα από τη θέση/στάση του ή τη θέση/στάση των άλλων μόσχων	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU
2 – ελαφρύς Η οπτική επαφή μπορεί να δημιουργηθεί ανεξάρτητα από τη θέση/στάση των άλλων μόσχων, αλλά το ζώο πρέπει να πάρει μια ουδέτερη όρθια στάση. Π.χ. διάτρητα χωρίσματα κατά μήκος ολόκληρου του πλευρικού τοιχώματος ξεκινώντας από το επίπεδο της άρθρωσης των ώμων και πάνω – ο μόσχος έχει πλήρη θέα του άλλου κλωβού όταν στέκεται σε οποιοδήποτε σημείο του κλωβού του	Εικόνα: Waiblinger, Vetmeduni Vienna
3 – μέτριος Η οπτική επαφή μπορεί να επιτευχθεί όταν το ζώο είναι όρθιο (ουδέτερη στάση, κεφαλή στο ύψος της οπίσθιας γραμμής χωρίς να απαιτείται συγκεκριμένη θέση της), αλλά πρέπει να σταθεί σε συγκεκριμένη ζώνη του κλωβού και η επαφή να είναι σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητη από τη θέση/στάση των άλλων μόσχων. Π.χ. καλύβες με προαύλιο χώρο ίσου μεγέθους ή με διάτρητα χωρίσματα τουλάχιστον από το ύψος των ώμων και πάνω – πιθανές θέσεις/στάσεις των άλλων μόσχου που εμποδίζουν την οπτική επαφή, αλλά είναι ορατοί σε πολλές διαφορετικές θέσεις/στάσεις	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU
4 – ισχυρός Η οπτική επαφή μπορεί να επιτευχθεί αλλά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη θέση/στάση των άλλων μόσχων ή/και το ζώο πρέπει να υιοθετήσει μια επίπονη ή αγωνιώδη στάση. Π.χ. οπτική επαφή μέσω οπών στο διαχωριστικό τοίχωμα είτε πάνω από την κεφαλή είτε κάτω από το ύψος των γονάτων – υιοθέτηση άβολης στάσης ή/και περιορισμένη μόνο θέα του(των) άλλου(ων) κλωβού(ων)	Εικόνα: Fusi, IZSLER
5 – πλήρης Πλήρης περιορισμός: η οπτική επαφή είναι αδύνατη, ανεξάρτητα από την προσπάθεια που καταβάλλει ο μόσχος ή/και ο γειτονικός μόσχος. Π.χ. η οπτική επαφή δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω συμπαγών τοιχωμάτων	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU

Συστάσεις κατά την επιθεώρηση

Για την αντικειμενική αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της οπτικής επαφής, κάθε τοίχωμα βαθμολογείται ξεχωριστά πριν από το άθροισμα των αποτελεσμάτων, για να προκύψει μια συνολική κατάταξη του κλωβού/της καλύβας. Κάθε τύπος κλωβού/καλύβας πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να επιτευχθεί η τελική κατάταξη της εκμετάλλευσης.

Επίπεδο περιορισμού της οπτικής επαφής	πρόσθιο τοίχωμα	πλευρικά τοιχώματα	οπίσθιο τοίχωμα	προαύλιος χώρος	τελικό αποτέλεσμα
1 Οι μόσχοι μπορούν να έρθουν σε οπτική επαφή χωρίς προσπάθεια και ανεξάρτητα από τη θέση ή τη συμπεριφορά των άλλων μόσχων	☐ ¹	☐	☐	☐	☐
2 Οι μόσχοι μπορούν να έρθουν σε οπτική επαφή μόνο αν υιοθετήσουν συγκεκριμένη αλλά ουδέτερη στάση και ανεξάρτητα από τη θέση ή τη συμπεριφορά των άλλων μόσχων	☐	☐	☐	☐	☐
3 Οι μόσχοι μπορούν να έρθουν σε οπτική επαφή μόνο εάν υιοθετήσουν συγκεκριμένη αλλά ουδέτερη στάση και πρέπει να σταθούν σε συγκεκριμένη ζώνη του κλωβού	☐	☐	☐	☐	☐
4 Οι μόσχοι μπορούν να έρθουν σε οπτική επαφή μόνο εάν υιοθετήσουν συγκεκριμένη και έντονη στάση του σώματος (η επαφή μπορεί να σχετίζεται με τη θέση των άλλων μόσχων ή όχι)	☐	☐	☐	☐	☐
5 Οι μόσχοι δεν μπορούν να έρθουν σε οπτική επαφή	☐	☐	☐	☐	☐

Κατάταξη κλωβού /καλύβας = το χαμηλότερο επίπεδο περιορισμού (στην κλίμακα 1-5) που επιτυγχάνεται σε οποιοδήποτε τελικό αποτέλεσμα²

¹Επιλέξτε το σχετικό πλαίσιο.

²Σε περίπτωση που μια εκμετάλλευση χρησιμοποιεί έναν μοναδικό τύπο κλωβών/καλυβών, το αποτέλεσμα αυτό δίνει την κατάταξη της εκμετάλλευσης. Εάν μια εκμετάλλευση χρησιμοποιεί διαφορετικούς τύπους κλωβών/καλυβών, η κατάταξη της εκμετάλλευσης ισούται με το υψηλότερο επίπεδο περιορισμού (στην κλίμακα 1-5) που αποδίδεται σε έναν συγκεκριμένο τύπο κλωβών/καλυβών.

Οδηγίες για την αξιολόγηση

- Ο „περιορισμός της οπτικής επαφής στον κλωβό“ αντικατοπτρίζει το συνδυασμό του περιορισμού των πρόσθιων + πλευρικών + οπίσθιων τοιχωμάτων + της θέσης του κλωβού + του χώρου που καταλαμβάνει
- Βήμα πρώτο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της οπτικής επαφής από το πρόσθιο τοίχωμα
- Βήμα δεύτερο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της οπτικής επαφής από τα πλευρικά τοιχώματα
- Βήμα τρίτο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της οπτικής επαφής από το οπίσθιο τοίχωμα
- Βήμα τέταρτο: εάν ο κλωβός έχει προαύλιο χώρο, αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της οπτικής επαφής σε αυτόν
- Βήμα πέμπτο: συνδυασμός των αποτελεσμάτων της παραπάνω αξιολόγησης για την εξαγωγή του τελικού αποτελέσματος αξιολόγησης του κλωβού στην τελευταία στήλη

Περιγραφή των επιπέδων περιορισμού της σωματικής επαφής

Επίπεδο περιορισμού της σωματικής επαφής	Παράδειγμα
1 – καθόλου Κανένας περιορισμός της σωματικής επαφής-εφαρμόζεται μόνο στον ομαδικό σταβλισμό (κατά ομάδες ή ζευγάρια) – Το επίπεδο 1 δεν εφαρμόζεται σε συστήματα ατομικού σταβλισμού	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU
2 – ελαφρύς Οι μόσχοι μπορούν να φέρουν σε επαφή τις κεφαλές τους και να λείχουν ο ένας τον άλλο πλήρως στην περιοχή της κεφαλής και εν μέρει, του τραχήλου και ενδεχομένως, σε άλλα μέρη του σώματος (πλευρές, πλάτη) και μπορούν να επιδείξουν κάποια στοιχεία κοινωνικού παιχνιδιού (σπρώξιμο κεφαλών, τρίψιμο), αν και τα δύο είναι περιορισμένα σε σύγκριση με τον ομαδικό σταβλισμό	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU
3 – μέτριος Οι μόσχοι δεν μπορούν να φέρουν σε επαφή τις κεφαλές τους, αλλά μπορούν να λείχουν ο ένας τον άλλο τμηματικά στην περιοχή της κεφαλής/τραχήλου και ενδεχομένως, σε άλλα μέρη του σώματος (πλευρές, πλάτη)- το κοινωνικό παιχνίδι είναι πολύ περιορισμένο	Εικόνα: Waiblinger, Vetmeduni Vienna
4 – ισχυρός Οι μόσχοι μπορούν έρθουν σε επαφή μόνο με ορισμένα τμήματα του σώματος του άλλου μόσχου, με το ακρορρίνιο ή τη γλώσσα τους και/ή πρέπει να υιοθετήσουν μια επίπονη στάση για να έρθουν σε επαφή	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU
5 – πλήρης Η σωματική επαφή είναι αδύνατη	Εικόνα: Schenkenfelder, BOKU

Συστάσεις κατά την επιθεώρηση

Για την αντικειμενική αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της σωματικής επαφής, κάθε τοίχωμα βαθμολογείται ξεχωριστά πριν από το άθροισμα των αποτελεσμάτων, για να προκύψει μια συνολική κατάταξη του κλωβού/της καλύβας. Κάθε τύπος κλωβού/καλύβας πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να επιτευχθεί η τελική κατάταξη της εκμετάλλευσης.

Επίπεδο περιορισμού της σωματικής επαφής	πρόσθιο τοίχωμα	πλευρικά τοιχώματα	οπίσθιο τοίχωμα	προαύλιος χώρος	τελικό αποτέλεσμα
1	Όλοι οι μόσχοι σταβλίζονται ομαδικά (κατά ομάδες ή ζευγάρια)				Δεν εφαρμόζεται, καθώς η οδηγία αξιολογεί μόνο την οπτική και σωματική επαφή στους μόσχους που σταβλίζονται ατομικά n/a
2	☐ ¹	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐

Κατάταξη κλωβού /καλύβας = το χαμηλότερο επίπεδο περιορισμού (στην κλίμακα 1-5) που επιτυγχάνεται σε οποιοδήποτε τελικό αποτέλεσμα ²

¹Επιλέξτε το σχετικό πλαίσιο.

²Σε περίπτωση που μια εκμετάλλευση χρησιμοποιεί έναν μοναδικό τύπο κλωβών/καλυβών, το αποτέλεσμα αυτό δίνει την κατάταξη της εκμετάλλευσης. Εάν μια εκμετάλλευση χρησιμοποιεί διαφορετικούς τύπους κλωβών/καλυβών, η κατάταξη της εκμετάλλευσης ισούται με το υψηλότερο επίπεδο περιορισμού (στην κλίμακα 1-5) που αποδίδεται σε έναν συγκεκριμένο τύπο κλωβών/καλυβών.

Οδηγίες για την αξιολόγηση

- Ο „περιορισμός της σωματικής επαφής στον κλωβό“ αντικατοπτρίζει το συνδυασμό του περιορισμού των πρόσθιων + πλευρικών + οπίσθιων τοιχωμάτων + της θέσης του κλωβού + του χώρου που καταλαμβάνει
- Βήμα πρώτο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της σωματικής επαφής από το πρόσθιο τοίχωμα
- Βήμα δεύτερο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της σωματικής επαφής από τα πλευρικά τοιχώματα
- Βήμα τρίτο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της σωματικής επαφής από το οπίσθιο τοίχωμα
- Βήμα τέταρτο: αξιολόγηση του επιπέδου περιορισμού της σωματικής επαφής στον προαύλιο χώρο του κλωβού
- Βήμα πέμπτο: συνδυασμός των αποτελεσμάτων της παραπάνω αξιολόγησης για την εξαγωγή του τελικού αποτελέσματος αξιολόγησης του κλωβού στην τελευταία στήλη

Εξαιρέσεις

- Να αξιολογηθεί ως πλήρης περιορισμός της σωματικής επαφής:
 - Οι μόσχοι σκόπιμα δεν διατηρούνται σε γειτονικούς κλωβούς/καλύβες
 - Τα τοιχώματα των κλωβών/καλυβών μπορούν να προκαλέσουν τραυματισμούς ή κακώσεις στους μόσχους (π.χ. λόγω κακής συντήρησης ή σχεδιασμού)